AVİM Yorum • No: 2024 / 41 • Eylül 2024

TÜRKİYE'NİN BRICS ÜYELİĞİ BAŞVURUSU NE ANLAMA GELİYOR?

Selenay Erva YALÇIN

Analist

Geçtiğimiz günlerde Türkiyenin, BRICSe resmi olarak tam üyelik başvurusunda bulunduğu yönünde haberler basında yer almıştır. BRICSin dönem başkanı Rusyanın devlet başkanı Putinin dış politika danışmanı Uşakov tarafından yapılan bir açıklamada, Türkiyenin tam üyelik başvurusunda bulunduğu ve bunun değerlendirileceği belirtilmiştir.[1] 22-24 Ekim tarihlerinde Tataristanda gerçekleşecek olan BRICS zirvesine katılım için daha önce bir davet dönem başkanı Rusya tarafından Türkiyeye iletilmiş ve davet kabul edilmiştir.[2] Kazan Zirvesinde Türkiyenin BRICSe üyeliği ile ilgili gelişmeler açıklık kazanacaktır.

2009 yılında Brezilya, Rusya, Çin ve Hindistanın bir araya gelmesiyle oluşan BRIC, 2011 yılında Güney Afrikanın da katılmasıyla BRICS adını almış ekonomi temelli bir uluslararası gruptur. 2024 yılının ocak ayında Mısır, Etiyopya, İran, Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirliklerinin katılımıyla ilk haline göre oldukça geniş bir kapasiteye ulaşan BRICS, dünyadaki ekonomik düzene tamamlayıcı bir rol üstlenmesiyle önem kazanmıştır. BRICSin üye ülkeleri ham madde, petrol, maden, doğal gaz, iş gücü, ticaret yolları açısından hatırı sayılır derecede zengin olmakla beraber, bu zenginliğin tam kapasiteyle kullanıldığını söylemek mümkün olmayacaktır. Ayrıca altını çizmek gerekir ki, BRICSe üye ülkelerin toplam nüfusu, dünya nüfusunun %45-50'sini oluşturmaktadır.[3] 2014 yılında BRICS bünyesinde, ticari amaçlarla kredi sağlaması için kurulan Yeni Kalkınma Bankası ile gelişmekte olan ülkelere yatırım sağlanması da grubun önemli bir faaliyetidir. Üye ülkelerin ve özellikle Çinin BRICS ve Yeni Kalkınma Bankası tarafından sağlanan krediler ile dünyada etkililiğini artırdığı, Batıya tamamlayıcı bir ekonomik birliğin tesisi fikrinin git gide güçlendiği görülmektedir.

Türkiye; Doğu ve Batı, Asya ve Avrupayı yalnızca coğrafi olarak değil, ekonomik olarak da birbirine bağlama gayesi taşımaktadır. Dünyadaki mevcut ekonomik düzene alternatif teşkil etmekten ziyade, dünya nüfusunun ve ham maddenin yoğunlukla bulunduğu coğrafyaların da söz sahibi olması amacı taşıyan gruba yapılan tam üyelik başvurusu da bu çerçevede değerlendirilmelidir. Daha önce katılım gösterdiği BRICS zirveleri ve üye ülkelerle bulunduğu ekonomik temaslar, Türkiyenin Batı ile olan ilişkilerini doğrudan etkilememiştir; Avrupa Birliği ile iletişim ve koordinasyon kesilmemiş ya da azalmamıştır. Türkiyenin BRICSe bakış açısı Batı tahakkümündeki ekonomik düzene alternatif bulmaya çalışmak değil, Doğu ve Batı arasında ekonomik bir iletişim sağlamaktır. Bölge için politik ve ekonomik olarak oldukça önemli bir konumda bulunan Türkiyenin Doğu-Batı ve Kuzey-

Güney aksında sahip olduğu coğrafi etkinliğini artırmak istemesi de doğal karşılanmalıdır.

Sonuç olarak dünya genelinde politik sebeplerin yanı sıra büyüyen nüfus ve kaynakların sınırlılığı sebebiyle yeni ticaret yolları ve ekonomik birlikler oluşmaya başlamıştır. Bu durumu salt siyasi nedenlere dayandırmak gerçekçi olmamaktadır. BRICS gibi etkinliğini hedef coğrafyada günden güne artıran bir ekonomik birliğe bölge refahı için ve hatta üye ülkelerin kapsadığı coğrafyanın dışında Batıyla bağlantının kurulması için, jeopolitik konumu göz önünde bulundurulduğunda, Türkiyenin üyelik başvurusunun hem bir grup olarak BRICS hem üye ülkeler hem de hedef alınan gelişmekte olan ülkeler için faydalı bir adım olduğu sonucuna ulaşmak mümkündür.

[1] Rusya: Türkiye'nin BRICS'e Tam Üyelik Başvurusunu Değerlendireceğiz, BBC News Türkçe, 4 Eylül 2024, https://www.bbc.com/turkce/articles/cy54v7rxledo

[2] Kremlin'den önemli açıklama: Erdoğan, BRICS Zirvesi'nde!, Kırım Haber Ajansı, 3 Eylül 2024, https://www.qha.com.tr/turk-dunyasi/kemlin-den-onemli-aciklama-erdogan-brics-zirvesi-nde-494148

[3] BRICS: Türkiye'nin ilgilendiği belirtilen topluluk neden önemli, amacı ne?, BBC News Türkçe, 2 Ocak 2024, https://www.bbc.com/turkce/articles/cyxvglg00dx

Yazar Hakkında :

Selenay Erva YALÇIN, 2020 yılında başladığı Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Hukuk Fakültesinden 2024 yılında mezun oldu. 2023 yılının Aralık ayında Avrasya İncelemeleri Merkezinin (AVİM) uygulamalı eğitim programını tamamladı. Ocak 2024 □□□ AVİM □□□ misafir araştırmacı olarak çalışmaya başlayan Yalçın, Mart 2025 itibariyle analist olarak görevine devam etmektedir. Halihazırda Hacettepe Üniversitesi Kamu Hukukunda yüksek lisansına devam eden Yalçın, AVİM □□□ soykırım hukuku ve Türk-Ermeni ilişkileri alanında çalışmalar yapmaktadır.

Atıfta bulunmak için: YALÇIN, Selenay Erva. 2026. "TÜRKİYE'NİN BRICS ÜYELİĞİ BAŞVURUSU NE ANLAMA GELİYOR? ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2024 / 41. Eylül 17. Erişim Kasım 17, 2026. https://avimbulten.org/tr/Yorum/TURKIYE-NIN-BRICS-UYELIGI-BASVURUSU-NE-ANLAMA-GELIYOR

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır